

สรุปประเด็นการบรรยาย
เรื่อง “การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหาร”
โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
(นายแพทย์ สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี)
วันที่ 11 กันยายน 2546 เวลา 18.45-19.45

ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันอังคารที่ 9 กันยายน 2546 นำเสนอระเบียบการ
บริหารผู้ว่าราชการแบบบูรณาการ (ผู้ว่าฯ CEO) มีส่วนหนึ่งที่เน้นในเรื่องการนำเทคโนโลยี
สารสนเทศเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการในจังหวัดได้อย่างไรบ้าง

นิตยสาร PC World ที่มียอดขายสูงสุดในอเมริกาได้มีการรายงานสถานการณ์
ทางด้าน IT ของแต่ละประเทศว่าเป็นอย่างไร และในปลายเดือนกันยายนจะมีการตั้งสำนักงานใน
ประเทศไทย เพราะประเทศไทยกำลังอยู่ในจุดสนใจของคนทั้งโลกในเรื่อง IT โดยดูจากตัวเลขใน
ไตรมาสที่ 3 ในปี 2003 ประเทศไทยมียอดการสั่งซื้อสินค้า IT มากที่สุดในเอเชีย รองจาก
ประเทศนิวซีแลนด์และจีน คือ มียอดขายเพิ่มขึ้นกว่าเดิมถึง 50 เปอร์เซ็นต์ นี่คือตัวอย่างว่า ICT
ในรากฐานของสังคมไทยจะเติบโตได้เร็ว ถ้าได้รับการส่งเสริมโดยวิธีการและช่วงเวลาที่เหมาะสม

ปัจจุบันกระทรวงด้าน ICT มีรูปแบบหลากหลายในบางประเทศ โดยรวมถึง
broadcast ด้วย เช่น ในประเทศมาเลเซีย ICT จะรวมกับพลังงาน ประเทศสิงคโปร์ ICT จะรวม
กับวัฒนธรรม

โลกวันนี้ | กับ C เข้าใกล้กันมาก ตัวอย่างเช่น ในอนาคตเราสามารถรับข้อมูล
ข่าวสารผ่านทางโทรศัพท์มือถือ เป็นลักษณะ board band internet

คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแผนแม่บท ICT โดยกำหนดยุทธศาสตร์ 5 e ได้แก่

1. e-Government
2. e-Education
3. e-Society
4. e-Commerce
5. e-Industry

■ e-Government เป็นเรื่องใหญ่ที่รัฐบาลให้ความสำคัญ โดยต้องการให้
เกิดรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ขณะนี้ไม่มีประเทศที่มีระบบ e-Government ที่สมบูรณ์แบบ หลาย
ประเทศยังอยู่ในระยะเริ่มต้น

e-Government แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ G to G G to B และ G to C

G to G คือ การติดต่อระหว่างหน่วยงานของรัฐกับหน่วยงานของรัฐโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยเริ่มจากระดับท้องถิ่น ถึงระดับจังหวัด ถึงระดับกระทรวง ถึงระดับสำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่องนี้เกี่ยวข้องกับจังหวัดมากโดยเฉพาะด้านฐานข้อมูล ซึ่งโครงการต่าง ๆ ทั้งด้านสาธารณสุข การศึกษา การเกษตร ยังขาดข้อมูลพื้นฐาน จึงถึงเวลาแล้วที่ต้องมีการปรับปรุงฐานข้อมูล และนี่คือความจำเป็นในการตั้งกระทรวง ICT เป็นครั้งแรก

นายกรัฐมนตรีได้มีนโยบายให้มีการเก็บข้อมูลที่เป็นดัชนีข้อมูลตัวชี้วัดที่สามารถประมวลผลจากระดับรากหญ้าขึ้นมาจนถึงนายกรัฐมนตรี จึงให้มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลแห่งชาติ PMOC (PRIME MINISTER OPERATION CENTER) MOC (MINISTERIAL OPERATION CENTER) POC (PROVINCIAL OPERATION CENTER) และ DOC (DEPARTMENT OPERATION CENTER)

PMOC ตั้งเป้าหมายให้สามารถดำเนินการได้ภายในเดือนกันยายนี้ จะเน้นใน 3 เรื่อง คือ 1) ด้านเศรษฐกิจ 2) ด้านการเกษตร 3) ด้านการท่องเที่ยว คาดว่าประมาณปีครึ่งควรเห็นภาพสมบูรณ์ โดยที่นายกรัฐมนตรีสามารถ access ข้อมูลได้ ไม่ว่าจะเป็นที่ทำงาน หรือต่างประเทศ

ในหน้าแรกของ PMOC ควรจะบอกถึงสถานการณ์ของประเทศไทยโดยรวมทั้งหมด ได้แก่ ดัชนีด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สาธารณสุข และดัชนีสำคัญอื่น ๆ โดยมีสัญญาณไฟบ่งบอกสถานภาพ (เขียว คือ ปกติ / เหลือง คือ ต้องเริ่มสนใจ / แดง คือ สถานการณ์เร่งด่วนที่ต้องรีบแก้ไขหรือตัดสินใจ)

ยกตัวอย่างในเรื่องปัญหาอุบัติเหตุ / อุทกภัย / วาตภัย ถ้ามีข้อมูลเที่ยงตรง แม่นยำ เช่น ถ้ามีภาพถ่ายดาวเทียม จะสามารถเตือนภัยได้อย่างรวดเร็ว ถ้าข้อมูลมีครบถ้วนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมอุตุนิยมวิทยา กรมชลประทาน กรมอุทกศาสตร์ จะทำให้สร้าง Simulation ได้ สามารถคาดการณ์ปริมาณการปล่อยน้ำ ปริมาณน้ำฝนในแต่ละวัน ได้อย่างแม่นยำ

ด้านเศรษฐกิจควรให้ความสำคัญข้อมูลของกระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการต่างประเทศ ควรทำข้อมูลบูรณาการ ถ้ารู้ข้อมูลในเรื่องเหล่านี้ ทำให้ราคาพืชผลทางการเกษตรสูงขึ้นได้ ทำให้เห็นปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ถ้ามีข้อมูลเป็นตัวชี้วัดช่วยในการตัดสินใจ โดยที่มาข้อมูลควรมาจากระดับรากหญ้าจาก อบต. และจังหวัดเป็นสำคัญ

ในระดับจังหวัด กระทรวง ICT มีแผนที่จะนำร่องศูนย์ปฏิบัติการประจำจังหวัด (POC) จะเริ่มจาก 3 จังหวัด คือ เชียงใหม่ ขอนแก่น และภูเก็ต ขณะนี้จังหวัดเชียงใหม่ได้เริ่มทำข้อมูล อบต. ไปบ้างแล้ว โดยให้ภาคเอกชนเข้ามาสำรวจรายได้การเกษตร คริวเรือน โดยใช้งบประมาณของ อบต. และมีการนำข้อมูลมาประมวลสู่ระดับจังหวัดต่อไป

หลังจากมี PMOC แล้ว ในเรื่องต่อมาใน e-Government คือ e-Procurement (การจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์) เป็นลักษณะแบบ *G to B* คือ หน่วยงานของรัฐกับภาคธุรกิจ เพื่อให้เกิดการ implement อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ค่าใช้จ่ายถูกลง เมื่องบประมาณเหลือจะไม่กลับสู่ส่วนกลาง แต่จะให้จังหวัดนำไปพัฒนาจังหวัดต่อไป

- e-Procurement เริ่มด้วยการตลาดกลางที่จะบริหารด้านการจัดซื้อจัดจ้างระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ซึ่งในกระบวนการนี้จะทำให้เกิดความโปร่งใส และช่วยประหยัดงบประมาณ ในบางโครงการประหยัดได้ถึง 30% ตัวอย่างเช่น องค์การโทรศัพท์ที่ประมูลซื้อเครื่องถ่ายเอกสารมูลค่า 60 กว่าล้านบาท เมื่อใช้ระบบนี้จะประหยัดงบประมาณ 16 ล้านบาท

G to C หมายถึง หน่วยงานของรัฐกับประชาชน โดยเป้าหมายสุดท้าย คือ ต้องการให้ประชาชนได้ประโยชน์สูงสุด เช่น เรื่อง smart card จะช่วยให้ประชาชนรับบริการจากภาครัฐโดยไม่จำเป็นต้องวิ่งเข้ามาติดต่อราชการหลายหน่วยงาน ช่วยประหยัดเวลาและค่าเดินทาง

e-Government จะไม่เกิด ถ้าระบบ back office คือ การวางระบบฐานข้อมูลไม่สามารถเก็บข้อมูลจากระดับ อบต. ขึ้นมาถึงระดับกระทรวงได้

นอกเหนือจากการเก็บข้อมูลแล้ว สิ่งที่ต้องทำต่อไป คือ การเชื่อมโยงโครงข่ายของกระทรวงต่าง ๆ ทางกระทรวง ICT จะวางระบบที่เชื่อมโยง โครงข่ายที่เป็นระบบความเร็วสูง อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ไปยังจังหวัด จะทำให้สามารถปฏิสัมพันธ์กับนายกรัฐมนตรีโดยผ่านกล้อง เรื่องอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงจะมีการนำร่องที่จังหวัดภูเก็ต ปัจจุบันประเทศไทยมีเขตปลอดภาษี เขตส่งเสริมการลงทุน กระทรวง ICT จะจัดตั้ง Special Telecommunication Zone โดยเก็บค่าบริการเป็นรายเดือน อนาคตเปิดเสรีโทรคมนาคม ถ้ามีโครงข่ายความเร็วสูงสามารถเชื่อมโยงโครงข่ายข้อมูล จะช่วยให้การบริหารจัดการเร็วขึ้น ตัดสินใจเร็วขึ้น ในอนาคตจะไม่ได้แข่งขันกันที่ขนาด แต่แข่งขันกันที่ความเร็ว ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง แม้แต่ชีวิตประจำวันจะเปลี่ยนไปด้วย

แต่เรื่องเทคโนโลยีจะช่วยงานได้ไม่มาก ถ้ายังมีปัญหาในเรื่องการวางฐานข้อมูล นอกจากนี้ถ้าผู้ว่า ไม่เอาจริงที่จะทำให้ POC เกิด ก็จะทำให้ PMOC ไม่เกิดเช่นกัน

ในส่วนของ POC นั้น มีผู้ว่าฯ หลายท่านสนใจและเริ่มดำเนินการไปแล้ว ซึ่งนับว่าเป็นส่วนสำคัญมากเพราะหาก POC ไม่เกิดก็จะทำให้ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลระดับ DOC MOC และ PMOC ไม่เกิดด้วย การใช้เทคโนโลยีในการบริหารเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ร่วมมือกับท่านผู้ว่าฯ ทุกท่านต่อไป